

Hetii biztató üzenetek 4.4. Elfogadó közösség

„Mert ti, testvéreim, szabadságra vagytok elhívva; csak a szabadság nehogy ürügy legyen a testnek, hanem szeretetben szolgáltatok egymásnak. Mert az egész törvény ebben az egy igében teljesedik be: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” Ha pedig egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, el ne emészétek egymást!” Galata 5,13-15

Vajon milyen egy elfogadó közösség, amelyben az ember szabadnak érezheti magát? Olyan közösség, ahol bármilyenek lehetünk és bármit megtehetünk? Olyan közösség, ahol a közösség normái szerint lehetünk bármilyenek? Mert sokszor azt látjuk, hogy a közösségek a szabadságunk megőrzésére vagy egyenesen megteremtésére biztatva integrálnak embereket. Akik viszont kívülről nézik ezeket a közösségeket,

csak azt látják, hogy minden közösségnek mítosza és szabályrendszere van, amely nagyon is arra készítet bennünket, hogy a szabadságunk egy-egy szeletéről lemondjunk. Nem vonhatjuk kétségbe a szabályrendszert, az ideológiát vagy a vezetőt. Akkor, hogy is van ez a szabadság? Megmondják, hogy mit szabad és akkor azt muszáj is?

Mert ezt a kis átverést mindnyájan érezzük. A toleránsok valójában nem türelmesek másokkal, csakis a közjük tartozó hasonzorúkkal. A megértés sem határtalan: addig terjed ki, ameddig érték-közösségünk tart. Befelé összetartás jellemez, kifelé pedig sok esetben harcos gyűlölet.

Sokszor ezt nevezik törzsi logikának, amit primitívnek, ősemberinek, ösztönösnek és állatiasnak neveznek, valami olyannak, amit le kellene vetkőzni, s civilizáltságunkra építve meg is kellene haladni. Pedig a kutatók egyre tisztábban látják, hogy az emberiség csak az elmúlt száz 100 esztendőben lépett ki a törzsi jellegből. Addig egy-egy lakóközösség összetartása, egymásra való odafigyelése összetartotta egy-egy térségben az embereket. Voltak közös értékek, közös titkok, támogatás, odafigyelés, betyárbecsület. Senkit sem hagytak magára, a szomszéd nem a közelemben lakó ember volt, hanem olyan társ, akitől sem a jót, sem a segítséget nem tagadtuk meg. Szüleim még sokat meséltek arról a fiatalkori tapasztalatukról, hogy ha az utcában volt egy-két televízió a lakásokban, a szomszédok esténként átjöttek kis sámlival a hónuk alatt és a család természetesen vette, hogy megosztja szomszédjával ezt az értéket. Nem kértek pénzt érte, s lehet, hogy a fél család már aludt, mégsem dobták ki a szomszéd nénit, aki elbűvölve bámulta az esti filmet a szunyókáló gyermekek mellett kis székén gubbasztva. Nem utálták érte és másnap is kinyitották neki az ajtót.

Talán a covid időszak kicsit feltámasztotta ezt a törzsiséget. A bajba került szomszéd ajtajára felaggatták azt a néhány zsemlét, amire szüksége volt, míg kiléphetett a hatósági zárból. Sokszor idegen idős embereken gondoskodtak a szomszédságba éppen csak beköltöző fiatal albérlők, hogy a veszélyes kórtól megmentse őket. Az embereket boldoggá tette a krízisben, hogy segíthetnek egymáson. Úgy tűnt, valami varázsa van ennek az egésznek. Aztán persze visszatért minden a rendes kerékvágásba és próbáljuk úgy elfeledni az egészséget, mintha meg sem történt volna. Újra gyűlölni kezdtük azokat az autósokat, akikkel együtt araszolunk a dugóban, kiosztjuk egymást a facebookon, egymásra toljuk a bevásárlókocsit a boltokban.

De érdemes arra figyelni, hogy a szoros kohéziójú kisközösségek mennyire fontosak, mennyire szükségesek. Mennyire jó egy ilyen közösséghez tartozni, ahol tényleg odafigyelünk egymásra! Ahol igyekszünk a bántó tendenciákkal harcolni. Ahol próbáljuk egymást nem bírálgatni és felfalni. Ahol törekszünk egymás megértésére. Az egyház valahol ilyen közösségeket szeretne létrehozni. Ráadásul a

missziói attitűd kifelé is arra indíthatna, hogy az emberekhez kedvességgel, empátiával, de legalábbis valamiféle nagyvonalú szimpátiával közeledjünk.

Nem az a fő cél, hogy átláthatatlan megaközösségeket hozunk létre, hanem éppen az, hogy tudjunk egymásról és ismerjük egymást! Merjük megismerni és felfedezni egymást! Szánjunk időt és energiát a megértésre és a megismerésre! Találjunk olyan közös értékeket, amik valóban értékek és valóban közösök!

Sokszor ugyanis valami megfoghatatlan értékhalmozóból vezetünk le olyan konkrétumokat, amelyek nem is érvényesek, de legalábbis nem kötelező érvényűek. Ilyen az, amikor nem a törvény formálja az ízlést, hanem az ízlés a törvényt.

Van egy elképzelésem a rendes emberről. Haját rendezetten hordja, rendszeresen tisztálkodik, visszafogottan, de elegánsan öltözik, cipője mindig fényesen ragyog. Ezek teljességgel külsőségek. Mégis mai napig vannak olyan közösségek, ahol igenis a ruha teszi az embert. Ahol első ránézésre meg tudják ítélni a rendességet.

Vegyük példaként azt, hogy felveszi-e az öltönyt az ember vasárnap a templomba? Szüleink, nagyszüleink felvették. És persze többségük a munkahelyén is öltönyt viselt. Sokszor a szakmunkás ember is ingre és vasalt nadrágra vette fel a szakmunkás köpenyt. Aztán eljött a farmernadrág forradalma. Hirtelen ebből a munkásnadrágból a popkultúra mindennapi viseletet formált a társadalom széles rétegei számára. Mégis egyfajta tabudöntögetés volt, amikor a templomi viseletben is megjelent. Tiszteletlenül hat, mert a templomba kiöltözünk. Rendes ember kiöltözik. Aki tiszteli a hagyományokat, konzervatív és főleg tiszteli a hely szellemét, az a templomba oda illő öltözetben érkezik. Tehát, aki nem, az kicsit kilóg közülünk.

Sokak szerint ez a gondolat belátható időn belül kikopik közösségeinkből. Egyre inkább a múlt problémája lesz. Csakúgy, mint az újszövetség korának vitája arról, hogy keresztyén ember fogyaszthat-e olyan húst, amit egy pogány szentély vágóhídján vásárolt meg? Ma már nevetséges kérdésként hat. Bár talán mégsem az. Semmi sem nevetséges, ami elbizonytalanít a közösségi identitásom megélésében. Hajdanán még ahhoz a valláshoz tartoztam. Most ide tartozom már, de visszamehetek-e a régi helyre anélkül, hogy kísértésbe esném? Ha egykor alkohol-függő voltam és a faluban csak a kocsmában árulnak fagyaltot, elmehetek-e oda fagyaltot venni az unokámnak? Ha látnak onnan kijönni, mit fog a falu rólam gondolni?

Ezek azért nehéz kérdések és arra kell, hogy indítsanak, hogy leszögezzünk néhány dolgot. 1. Sohasem jó ízlésből levezetni normákat, inkább a normákból érdemes az ízlést levezetni. Hogy mit eszünk, vagy mit veszünk fel, alapvetően ízlés kérdése. Hogy milyen szívvvel vagyunk jelen a közösségben, az már sokkal kevésbé. Egyébként a lazán kapcsolódó emberek sok esetben a szorosán kapcsolódó emberekhez adaptálódnak. Ha azt látják, hogy a közösség szimpatikus tagjai inget viselnek, ez egyfajta érzelmi normaként fog azokra hatni, akik kapcsolódni akarnak. Ha ugyanezen emberek megvető pillantásokat küldenek és lázadónak bélyegzik a szabályokat be nem tartó személyeket, akkor a dolog fordítva is elsülhet. Vagy az illetők egyszerűen eltűnnek a közösségből. 2. A közösség fontos, hogy befogadásában az Isten előtti szabadságot hangsúlyozza. Egyéb iránt a közös magatartást az emberek annál inkább magukra akarják majd venni külsőleg, minél szabadabbnak érzik magukat belsőleg. Így fognak beszállni a közös terhekbe, feladatokba, éneklésbe és öltözékbe. 3. A bírálatot sohasem egymáson kezdjük, hanem önmagunkon. A kritika szorongást, vészreakciót vált ki. Ezáltal bizalmat rombol és eltávolít. Ugyanakkor van valami, ami nagyon is összeköt: ha nemcsak kapok, hanem adhatok is valamit. A magánykutatók szerint ez oldja a magányt. Éppen ezért, ha bírálat helyett feladatot adok és látom, milyen boldogan látja el, lehet, hogy sokkal többet kap a közösség attól az embertől a kis vadhajtsaival együtt, mintha egyből megnevelnénk. És talán hozzánk is idomul idővel.